

POLITICA AGRICOLĂ COMUNĂ – PERSPECTIVE DE REFORMĂ ÎN CREȘTEREA ANIMALELOR

Daniela ALEXANDRESCU¹,
Gabriela TEODORESCU²

¹Universitatea Valahia din Târgoviște,
e-mail: danaalex@yahoo.com

²Universitatea Valahia din Târgoviște
e-mail: theo_0200@yahoo.com

The Common Agriculture Policy (CAP) has traditionally promoted a large expansion in agricultural production. The scope of the agri-environment measures will be widened to make financial support available to farmers who make extra animal welfare improvements. Respect for statutory animal welfare standards will have to be met at farmers' own cost, but the EU will provide support to farmers who enter into voluntary commitments to meet standards which go beyond established animal husbandry practice, providing better animal health and welfare conditions. Farm support too is now geared specifically to consumer concerns and public priorities. A far cry from the policy that once offered subsidies in response to the quantity produced, CAP support is now dependent on meeting quality, environmental and food safety guarantees, in line with the priorities of the European public – our farmers finally have back the freedom to farm to market demand. And in removing the incentives to overproduce, our reforms have also made the CAP less trade-distorting and better able to take account of the needs of developing countries. Increasing numbers of European consumers are concerned about the welfare of the animals that provide them with their meat, eggs and dairy products. It is a principle underlying EU policy that animals should not be subjected to avoidable pain or suffering. This is reflected in clear rules on the conditions in which hens, pigs and calves may be reared and in which farm animals can be transported and killed. These rules are regularly updated in the light of new scientific data, and are some of the most rigorous in the world. Research shows that farm animals are healthier, and produce better food, if they are well treated and able to behave naturally. Physical stress (e.g. from being kept, transported or slaughtered in poor conditions) can adversely affect not only the health of the animal but also the quality of meat.

Keywords: *Common Agriculture Policy, animal husbandry practice, perspectives.*

Politica agricolă comună (PAC) este nu numai una dintre primele politici comune, dar este și printre cele mai importante. Sectorul agricol este cel care furnizează una din resursele indispensabile existenței umane, și anume hrana. Agricultură este un sector tradițional, cu rădăcini adânci în istorie, și simbolistici -

sub forma tradițiilor, cutumelor, legendelor - ce reprezintă izvoare fundamentale în conturarea identităților naționale. Cercetările arată că animalele de ferma sunt mai sănătoase și produc hrană mai bună dacă sunt tratate bine și sunt CAPabile să se poarte natural. Stresul fizic poate avea efecte adverse nu numai asupra sănătății animalului, ci și asupra calității cărnii.

După 1990, sectorul agricol din România nu s-a bucurat de o percepție prea favorabilă. Agricultura a fost o **activitate ineficientă** sau prea puțin eficientă, ocolită de investitori, dar, totuși, punct de atracție pentru o pondere însemnată a populației. Ea a jucat și încă mai joacă un important rol social, constituind o „plasă de siguranță” pentru persoanele care nu pot găsi de lucru sau care nu pot obține salarii satisfăcătoare în alte sectoare ale economiei.

Mulți fermieri români practică o **agricultură de subzistență**, peisajul agricol fiind dominat de un număr mare de ferme mici, familiale, care exploatează fâșii înguste de teren, fără a putea obține o producție însemnată. Mai mult, o mare parte a rezultatelor activității agricole a acestor ferme este destinată autoconsumului.

Chiar dacă România a aderat la UE în anul 2007, rămân o serie de probleme, specifice sectorului agricol românesc, care încă mai așteaptă o rezolvare. Iar momentul introducerii PAC nu înseamnă nicidecum găsirea soluției; dimpotrivă, este posibil ca unele dintre probleme să se acutizeze chiar, în condițiile în care pot fi identificate divergențe între necesitățile sectorului agricol românesc și abordările politicii comunitare.

Este important de evidențiat faptul că obligațiile apartenenței la UE se aplică imediat agricultorilor din noile state membre. Exemplu cheie este siguranța alimentară care este o problemă extrem de importantă pentru consumatorii UE, astfel încât nici o abatere de la standarde nu poate fi neglijată.

MATERIAL ȘI METODĂ

Materialele ce au constituit baza documentării au fost reprezentate de Politica Agricolă Comună și Acquis-ul comunitar privind agricultura. Pe baza obiectivelor privind creșterea animalelor și din analiza Politicii Agricole Comune (PAC), au fost efectuate o serie de interpretări și enunțate concluzii.

Slaba atractivitate a sectorului agricol din România și-a impus amprenta și asupra **calității** unora dintre produsele obținute, iar acest aspect a devenit foarte important în condițiile în care România a devenit membră a UE și va aplica PAC.

Pe lângă sprijinul direct de la UE, fermierii romani pot beneficia și de **alocații de la bugetul național**, prin așa numitele **Plăți Complementare Naționale Directe**. Acestea vor putea fi acordate pentru animale, pentru anumite culturi sau pe suprafață. Slaba atractivitate a sectorului agricol din România și-a impus amprenta și asupra **calității** unora dintre produsele obținute, iar acest aspect va deveni foarte important în condițiile în care România a devenit membră a UE și va aplica PAC.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Piața agricolă, la rândul său, nu este deplin funcțională – multe produse țărănești, de bază, nu pot fi vândute adesea decât pe sume derizorii unor intermediari – de multe ori deținând monopol local. Fermierii contestă adesea

nivelul scăzut al subvențiilor – de care au nevoie în condițiile în care se confruntă cu costuri de producție prea mari față de prețurile la care reușesc să își desfășoare produsele. Ei solicită și protecție comercială față de concurenții din afară. Se ajunge la o situație dramatică: producătorii naționali nu rezistă concurenței străine se confruntă cu o serie de lipsuri, dar totuși nu părăsesc activitatea agricolă pentru că, spun ei, nu au altă alternativă [7].

Fermierii din Romania vor avea acces complet și imediat la măsurile de piață PAC, care îi vor ajuta să-și stabilizeze și să-și crească veniturile. Un pachet de dezvoltare rurală a fost de asemenea creat. Subvențiile directe urmează să se acorde etapizat pentru următorii 10 ani: 25% din nivelul UE în 2007, crește la 30% în 2008 și la 35% în 2009, la 40% în 2010, 50% în 2011, atingând maximum de 100% în 2016.

Măsuri de modernizare și diversificare a exploatațiilor agricole:

- Investiții. Se acordă sprijin financiar pentru investițiile în exploatațiile agricole (spre exemplu, echipamente agricole) care au ca scop eficientizarea producției, diversificarea acesteia, îmbunătățirea calității produselor, inclusiv prin standarde de igienă și sănătate, protejarea mediului, sau îmbunătățirea condițiilor de viață ale animalelor. Ajutorul financiar (comunitar și național, cumulate) se acordă în limita a 40% din valoarea investiției, excepție făcând zonele defavorizate (50%) și fermierii tineri (între 45-55%). Sprijinul se acordă numai pentru fermele care îndeplinesc standarde minime de mediu, igienă și de bunăstare a animalelor.

- Investiții în ameliorarea procesului de prelucrare și comercializare a produselor agricole, în scopul creșterii competitivității și valorii adăugate a producției agricole. Contribuția Comunității este de maximum 50% din valoarea proiectului.

- Atragerea și instalarea fermierilor tineri. Se acordă sprijin pentru înființarea de ferme de către persoanele în vârstă de cel mult 40 de ani, care nu au mai condus o fermă agricolă anterior. Ajutorul se acordă fie sub forma unei prime de până la 25.000 euro, fie prin subvenționarea dobânzii unui împrumut bancar. Sunt eligibile numai fermele care îndeplinesc standarde minime de mediu, igienă și de bunăstare a animalelor.

- Activități de formare profesională, în special în domeniile calității produselor și protejării mediului.

- Conservarea și protejarea pădurilor. Se acordă sprijin financiar persoanelor fizice, asociațiilor sau autorităților locale pentru ocrotirea patrimoniului forestier, incluzând activități de împădurire, ameliorarea tehnicilor de exploatare forestieră, prelucrarea și comercializarea produselor forestiere.

- Sprijin pentru alte activități: repararea terenurilor, dezvoltarea serviciilor în mediul rural, renovarea satelor, protejarea patrimoniului, promovarea turismului și activităților mestesugărești.

În prezent, pentru perioada de programare 2007-2013, pentru finanțarea PAC s-au creat două fonduri europene pentru agricultură și anume: **FEGA -Fondul European de Garantare Agricolă** pentru finanțarea măsurilor de intervenție și

subvenționare și **FEADR- Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală** pentru finanțarea programelor de dezvoltare rurală. De asemenea, în anul 2004, Comisia Europeană a propus pentru perioada 2007 - 2013 crearea **Fondului European pentru Pescuit**. Astfel, măsurile din pilonul 1 sunt finanțate 100% din bugetul UE prin **Fondul European de Garantare Agricolă „FEGA”**, în timp ce măsurile din pilonul 2 vor fi cofinanțate de **Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală „FEADR”**.

Fermierii români pot beneficia de măsurile de subvenționare a agriculturii dacă îndeplinesc anumite condiții.

Categoriile de beneficiari ai sprijinului pe suprafață sunt utilizatorii de terenuri agricole înscrși în Registrul Fermelor, cum ar fi: regiile autonome, societățile comerciale, organizațiile cooperatiste, asociațiile familiale, institutele și stațiunile de cercetare, unitățile școlare, instituțiile publice, persoanele fizice, alte forme de organizare fundații, biserici etc. Nu beneficiază proprietarii care au dat terenul în arenda, dar beneficiază arendașii (utilizatorii de teren).

Categoriile de teren care pot beneficia de subvenții sunt: terenul arabil, pășunile și fânețele naturale, plantațiile pomicole, viile, alte culturi permanente și grădinile familiale. Nu se înregistrează suprafețele de pădure.

Condiții de eligibilitate:

Pentru a beneficia de plăți directe pe suprafață s-au stabilit următoarele condiții de eligibilitate:

1. Utilizarea unei suprafețe de teren mai mare sau egală cu un hectar;
2. Suprafața utilizată să fie formată din parcele de cel puțin 0,3 ha;
3. Menținerea terenului agricol în bune condiții agricole și de mediu. Aceste condiții care urmează să fie precizate se vor referi de exemplu la: combaterea eroziunii solului, asigurarea și păstrarea materiei organice în sol, păstrarea structurii solului, buna întreținere a solului, rotația culturilor.
4. Completarea unei cereri și înregistrarea acesteia la Agenția de Plăți și Intervenție. Plățile vor fi personalizate și vor fi acordate pe baza unor cereri de sprijin. Aceste cereri având implicații financiare vor fi supuse unor controale complexe.

În vederea protejării mediului se asigură sprijin financiar pentru menținerea calității solului, a resurselor naturale, a diversității speciilor, precum și pentru menținerea peisajului și a caracteristicilor tradiționale fiecărei zone.

CONCLUZII

Există deja câteva idei care circulă, care au dat naștere așa-numitelor euro-mituri, idei care de regulă sunt false sau greșit înțelese. Câteva lămuriri ale acestor probleme sunt prezentate în continuare[1].

Euro-mit: Fermele de subzistență vor dispărea după aderarea României la UE.

Realitate: Politica Agricolă Comună nu este destinată gospodăriilor de subzistență (care produc pentru consumul propriu), ci fermelor care produc pentru

piață. Fermele de subzistență vor continua să existe, dar nu vor intra în mecanismul de subvenționare. PAC acordă subvenții pentru ca fermele de semi-subzistență (consum propriu + vânzare către piață) să devină viabile și să se dezvolte. Aproape 3 miliarde euro sunt destinați dezvoltării rurale care stimulează dezvoltarea fermelor de subzistență.

Euro-mit: Uniunea Europeană va transforma milioane de agricultori în șomeri.

Realitate: În Politica Agricolă Comună, nu există limitări ale numărului de persoane care pot munci în domeniul agricol. Scăderea continuă a numărului de oameni angajați în agricultură în Europa, s-a datorat nevoii de rentabilizare a sectorului; în plus, această reducere depinde doar de strategiile și obiectivele avute în vedere de fiecare stat membru.

Euro-mit: Animalele o vor duce mai bine ca oamenii, datorită cerințelor UE.

Realitate: Uniunea Europeană acordă atenție îngrijirii animalelor pentru a obține producții de calitate. Tăierea animalelor pentru larg consum prevede asomarea acestora și respectarea condițiilor de igienă (tăiere în abatoare); pentru consum propriu - se pot tăia prin metode tradiționale, dar vor trebui să țină cont de normele de îngrijire a animalelor.

Euro-mit: În Uniunea Europeană, animalele au cercei și pașapoarte, la fel ca oamenii.

Realitate: Crotaliera este o metodă de identificare și de urmărire a stării de sănătate și a traseului animalului - pentru siguranța alimentară a consumatorilor.

Identificarea electronică este solicitată doar pentru cai, dar probabil UE va extinde și la alte animale. Fără acestea, agricultorii români nu vor putea primi subvenții de la Uniunea Europeană. Pașapoartele sunt necesare pentru cabaline și pentru export.

Euro-mit: Nu ne vom mai putea vinde produsele tradiționale românești pe piața UE.

Realitate: În negocieri, România a obținut recunoașterea și protecția denumirilor de origine și geografice pentru mai multe tipuri de băuturi (palinca, țuica, horinca, turț), pentru iaurt, caș, cașcaval, magiun, carnați, placintă, covrigi etc). S-a obținut derogare de la normele sanitar-veterinare pentru producerea prin mijloace tradiționale pentru aproape 60 de tipuri de brânză și produse lactate de vacă, oaie, capră și bivoliță, produse prin tehnologii tradiționale.

Euro-mit: Vom închide toate abatoarele și fabricile de lapte.

Realitate: În Uniunea Europeană se acordă atenție deosebită siguranței alimentare, pentru protecția consumatorilor. Pentru abatoare și fabrici de lapte, România a obținut perioade de tranziție de 3 ani pentru mai multe unități de tăiere

și procesare a cărnii roșii, a cărnii de pasăre, a centrelor de colectare și a celor de standardizare a laptelui și a calității laptelui crud obținut. Toate unitățile vor trebui însă să respecte, de la data aderării, condițiile de igienă cerute de UE, tocmai pentru a proteja consumatorii.

BIBLIOGRAFIE

1. Ghid realizat în cadrul proiectului *Vâlcea rurală mai aproape de Europa*.
2. Manolache, O., 2003, *Tratat de drept comunitar*, IV-ed., Ed. ALL BECK.
3. Marcu, V., Diaconu, Nicoleta, 2002, *Drept comunitar general*, Ed. Lumina Lex.
4. Mătușescu, Constanța, 2004, *Introducere în dreptul comunitar*, Ed. Transversal, Târgoviște.
5. Mătușescu, Constanța, 2007, curs *Drept comunitar*, Universitatea Valahia, Târgoviște.
6. Munteanu, Roxana, 1996, *Drept european*, Ed. Oscar Print, București.
7. Nemenyi, A., 2000, *Rural Restructuring and the Sustainability of Farming in Romania and Bulgaria*, Institute for Human Sciences, SOCO Project Paper No. 71, Vienna.
8. Zahiu, Letiția, 2005, *Politici si pietele agricole (Reforma si integrare europeana)*, Ed. Ceres, București.
9. Zahiu, Letiția, 2006, *Agricultura Uniunii Europene sub impactul politicii agricole comune*, Ed. Ceres, București.